

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "ตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส: การทดสอบเฉพาะกรณีข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส 2) เพื่อสร้างตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยอาศัยพื้นฐานจากเหตุผลเชิงทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทดสอบตัวแบบโดยการวิเคราะห์เชิงวิถี (path analysis), least-square method และ 3) เปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสว่า แต่ละปัจจัยนั้น สามารถอธิบายและ/หรือทำนายความแปรผันในความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้มากน้อยเพียงใด

กลุ่มตัวอย่าง 310 คน ได้สุ่มจากรายชื่อข้าราชการที่สมรสแล้วของกระทรวงอุตสาหกรรม

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ตัวแบบสมมุฐานนี้ประกอบด้วย 8 มิโนทัศน์ คือ

- (1) ความพึงพอใจในชีวิตสมรส
- (2) ความเสียเปรียบสัมพันธ์
- (3) ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต
- (4) ความสมานฉันท์ทางบทบาท
- (5) ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม
- (6) ความห่างของการมีบุตร
- (7) จำนวนบุตรและ
- (8) ระยะเวลาการแต่งงาน

ในการทดสอบตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส พบว่าความสมานฉันท์ทางบทบาท ความเสียเปรียบสัมพันธ์และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตเท่านั้น ที่มีผลกระทบโดยตรงกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส จากการเปรียบเทียบผลกระทบของทั้งสามตัวแปร พบว่าความสมานฉันท์ทางบทบาทมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสมากที่สุด

และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต มีผลกระทบต่อตัวแปรดังกล่าวน้อยที่สุด ผลกระทบโดยตรงของ
ความสามัคคีทางบทบาทต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส มีค่ามากเป็น 5 เท่าของความ
เป็นเพื่อนคู่ชีวิต และผลกระทบของความเสียเปรียบสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส
มีมากเป็นอันดับสอง คือมีมากกว่า 3 เท่าของผลกระทบของความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต
อย่างไรก็ดีผลกระทบดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบทางอ้อมของความคล้ายคลึงของภูมิ-
หลังทางสังคม ความห่างของการมีบุตร จำนวนบุตร ความสามัคคีทางบทบาท โดย
ผ่านความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความเสียเปรียบสัมพันธ์ และผลกระทบทางอ้อมของความ
สามัคคีทางบทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต โดยผ่านทางความเสียเปรียบสัมพันธ์
ตัวแบบสมมุติฐานสามารถอธิบายและ/หรือทำนายความแปรผันในความพึงพอใจในชีวิตสมรส
มากกว่า 53 เปอร์เซ็นต์